

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вс. №	51-554-04-336
Дата	05 / 11 2025

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 51-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

18
15
✓

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Г-Н АНДРЕЙ ЧОРБАНОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме предложения за изменение и допълнение на законопроект за изменение и допълнение на предучилищното и училищното образование, със сигнатура № 51-502-01-37, внесен на 21.07.2025 г. от Министерски съвет, приет на първо гласуване на 08.10.2025 г. както следва:

1. В § 1, в т.2, ал. 4 и ал. 5 се изменят по следния начин:

„(4) Равният достъп на децата и учениците е свързан с осигуряване на еднакви възможности за упражняване на правото на образование чрез развитие и приобщаване.

(5) Качественото образование е свързано с осигуряване на оптимални условия за развитие и придобиване на компетентности, които допринасят за успешно личностно и професионално развитие според нуждите на съвременното общество и подпомагат благополучието на децата и учениците.“

2. §2 се отменя.

3. Създава се нов §2 със следното съдържание:

„§ 2. Създават се нов раздел IIIa, със следните нови членове ба и бб:

Раздел IIIa

Ранно детско развитие

Чл. 6a. (1) Ранното детско развитие се насърчава чрез системата на образование и грижи в ранна детска възраст .

(2) Ранно детско развитие е физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата от раждането им до задължителната възраст за училищно образование.

(3) Системата на образование и грижи в ранна детска възраст включва ранно учене и грижи на децата от детските ясли и от яслените групи към детските градини и предучилищно образование.

(4) Системата за образование и грижи в ранна детска възраст осигурява и достъп на децата и родителите им до социални услуги според техните потребности.

Чл. 6б. (1) Държавата провежда интегрирани политики за ранно детско развитие в най-добрия интерес на детето в координация и взаимодействие между системите на предучилищното и училищното образование, на здравеопазването и на социалните услуги.

(2) Министърът на образованието и науката, съгласувано с министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването и председателя на Държавната агенция за закрила на детето, определя с наредба реда и условията за създаване и дейност на постоянна междуведомствена работна група за координация и взаимодействие между системите на предучилищното и училищното образование, на здравеопазването и на социалните услуги за изработването и прилагането на интегрирани междусекторни стратегии и планове за насърчаване на ранното детско развитие.

(3) По предложение на постоянната междуведомствена работна група по ал. 2 министърът на образованието и науката утвърждава Национална рамка за качеството на услугите за образование и грижа в ранна детска възраст, която включва и система за събиране на данни, наблюдение и оценка на качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст на национално и общинско ниво.“

4. Създава се нов § ...:

„§ ... В чл. 7 се създава нова ал. 3:

(3) Министърът на образованието и науката, съгласувано с министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването, министъра на младежта и спорта и председателя на Държавната агенция за закрила на детето изработва Визия и Пътна карта за приобщаващото образование в Република България.“

5. В § 11, т. 2 се изменя по следния начин:

„2. В ал.4 думите „ранно детско развитие“ се заменят с „ранна детска грижа“.“

6. В § 39, в т. 2, ал. 4 се изменя по следния начин:

„(4) При препоръка по ал. 2, която предлага промяна от дневна в индивидуална форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, регионалният екип по чл. 190, ал. 1 извършва допълнителна специализирана оценка и изразява становище относно потвърждаване или отхвърляне на препоръката. Окончателният избор за формата на обучение се прави от ученика или родителя при условията на чл. 12.“

7. § 95 се изменя по следния начин:

„§ 95. Чл. 188 се изменя по следния начин:

Чл. 188. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на комплексна оценка, която изследва функционалните и развитийни затруднения на детето, свързани със здравословното му състояние, наличието на бариери при изпълнение на ежедневните и други дейности, както и вида на подкрепата.

(2) Оценката по ал. 1 се извършва от мултидисциплинарен екип за подкрепа за личностно развитие, определен със заповед на директора, в който задължително участват педагог, психолог или педагогически съветник, социален работник от отдел „Закрила на детето“ по настоящия адрес на детето, и социална/и услуга, работила/и с детето или ученика и личния лекар на детето. При необходимост в екипа се включват логопед и член на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни или непълнолетни.

(3) Екипът по ал. 2 осъществява и допълнителната подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 1 и изготвя съвместни планове с доставчиците на социални и медико-социални, както и интегрирани услуги.

(4) Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите и с други специалисти, ангажирани с пълноценното развитие на детето, и такива, които полагат грижи за детето или ученика, в т.ч. специалисти от социални услуги, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центровете за подкрепа за личностно развитие, включително с центровете за специална образователна подкрепа.“

8. § 96 се изменя по следния начин:

„§ 96. Чл. 189 се изменя по следния начин:

Чл. 189. (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие в самостоятелната детска ясла, детската градина или в училището изработва комплексната оценка на детето или ученика като:

1. изследва функционалните и развитийни затруднения на детето, свързани със здравословното му състояние и при изпълнение на ежедневните и други дейности, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

2. идентифицира силните страни на детето или ученика;

3. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;

4. определя вида на комплексна подкрепата както от образователната, така и от здравната и социалната системи, и изготвя план за подкрепа, който включва дългосрочна цел и краткосрочни цели, мерки и дейности за тяхното постигане;

(2) За изработването на комплексната оценка на детето, екипът събира информация за детето от училищната и друга документация, изслушва родителите, класния ръководител и други учители и събира друга информация.

(3) Екипът изслушва детето или ученика при условията на чл. 15 от Закона за закрила на детето, или извършва наблюдение на детето или ученика в реална учебна среда.

(4) Преди утвърждаването му, планът за подкрепа се обсъжда с родителите, настойника или попечителя на детето или с лицето, полагащо грижи за детето или ученика. Мнението на детето или ученика се отчита в съответствие с възрастта и степента му на развитие като се гарантира най-добрия му интерес.

(5) Екипът по ал. 1 реализира плана за подкрепа като извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай и изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.“.

9. §138 се изменя по следния начин:

„§138. В чл. 250, ал. 1 се създава изречение второ:

„В системата се включват данни и за децата в детските ясли и яслените групи към детските градини, както и за персонала, ангажиран с образование и грижи за децата в ранна детска възраст, включително неговата квалификация и професионално развитие.““

МОТИВИ

Заложените промени в законопроекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищно и начално училищно образование на МС в посока провеждане на интегрирана, крос-секторна политика за ранно детско развитие между системите на здравеопазване, социална закрила и образование водят до намаляване на детската бедност и социална изолация, приобщаването и пълноценното развитие на всички деца, особено на тези в риск и създава оптималната среда за демографско и икономическо развитие на страната. Подобна цел трудно би се постигнала, ако не се регламентира конкретен механизъм за координиране на политиките между отговорните министерства и Държавната агенция за закрила на детето. Чрез настоящите предложения предлагаме това да се осъществи с приемането на подзаконов акт (наредба), който да регулира реда и условията за създаване и дейност на постоянна междуведомствена работна група за координация и взаимодействие между системите на предучилищното и училищното образование, на здравеопазването и на социалните услуги за изработването и прилагането на интегрирани междусекторни стратегии и планове за насърчаване на ранното детско развитие. Подобна наредба ще гарантира постоянен характер на междуведомствената група, ясен регламент за координиране на политиките както, спрямо децата, така и спрямо родителите, работещите в трите сектора, посветени на ранното детство, обществените нагласи и всички, научно установени фактори които могат както да насърчат социо-икономическото развитие на едно общество, така и да пречат на това. Регулирането на координацията в посока изработването на междусекторни стратегии и планове за насърчаване на ранното детско развитие ще компенсират поне отчасти липсата на стратегия за детето и стратегически, програмни и нормативни документи за насърчаване на ранното детско развитие (като изключим единственият годишен план за насърчаване на ранното детско развитие за 2024г.). Подобна мярка ще отговори и на препоръките на Комитета на ООН за правата на детето, отразени в техните заключителни наблюдения относно шестия и седмия периодичен доклад на България.

Чрез предложенията се цели утвърждаването на Национална рамка за качеството на услугите за образование и грижа в ранна детска възраст, което да стане по предложение на междуведомствената работна група. Подобно действие би гарантирало принос на всички заинтересовани страни с изграждането на нова система за управление и наблюдение на качеството, както и събиране на данни и оценка, която укрепват настоящите публични услуги за ОГРДВ, каквито са детските ясли и детски градини. Регулацията ще синхронизира новата система за качество и събиране на данни със същите системи в здравната и социалната, посветени на ранното детско развитие. Ползите от подобна

регулация са както за децата, така и за работната сила, ангажирана в сферата на ранното детско развитие. Ще се насърчи повишаване на качеството на публичните форми на образование и грижи за децата в ранна възраст, което ще повлияе положително на икономическата активност на родителите. Това предложение е мотивирано и от предизвикателствата в демографската политика и политиката за намаляване на детска бедност и социално изключване и ще повлияе положително за гарантиране правата на децата със затруднения в развитието и риск и ще има силно превантивен ефект, спрямо отпадането на деца от училищната среда и изолацията им. Не на последно място, ще демонстрира пред партньорите ни от ЕС, че направените инвестиции през механизма за Техническа помощ към МОН имат устойчивост.

В свои становища водещи експерти и организации призовават за създаване на единна, споделена Визия за приобщаващото образование като неизменна част от качественото образование и грижи в ранна детска възраст и училищно образование, както и въвеждане на измерители, които да го проследяват и подобряват. Този процес включва широк диалог между представители на всички ангажирани институции и организации, обединени около формулирането на общи приоритети за развитието на приобщаващото образование и извеждане на ясни междуведомствени алгоритми за взаимодействие и координация. Визията следва да бъде придружена от пътна карта, която да структурира процеса на приложението ѝ чрез извеждане на специфични цели и дейности, с конкретни и ясни стратегии за реализиране и проследяване на резултатите. Предложението ще допринесе и за ранното откриване на затруднения в развитието при децата и насочването на редица публични качествени услуги от трите системи – здравна, образователна и социална, по начин, по който развитието и образованието на детето да са пълноценни и високо-ефективни още от ранен етап.

Отправените предложения гарантират зачитане мнението на детето като носител на права и синхронизират настоящата уредба с чл.15 от Закона за закрила на детето. Ще се насърчи изграждането на партньорски отношения с родителите и изграждането на доверие между системата на образование и тях, което е в интерес на пълноценното развитие на детето. Постига се участие и на други лица, които по смисъла на Закона за закрила на детето могат да полагат грижи за детето. Постига се професионална подкрепа и към детските ясли и отглежданите там деца, техните родители и екип от професионалисти.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Денков
Таняна Ангелова
Гою Габев
Андрей Цекков

Аннен Механов
Васил Равел
Богдан Петров

ВАСИЛ РАВЕЛ
БОГДАН ПЕТРОВ
АННЕН МЕХАНОВ

ВАСИЛ РАВЕЛ
БОГДАН ПЕТРОВ
АННЕН МЕХАНОВ

ВАСИЛ РАВЕЛ
БОГДАН ПЕТРОВ
АННЕН МЕХАНОВ

ВАСИЛ РАВЕЛ
БОГДАН ПЕТРОВ
АННЕН МЕХАНОВ